

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 163/2010-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosti L., T., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom ochrany svojho práva pred súdnymi orgánmi zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžp 31/2009 z 2. júna 2009, sp. zn. 5 Sžp 7/2009 z 2. júna 2009, sp. zn. 5 Sžp 21/2009 z 2. júna 2009, sp. zn. 5 Sžp 34/2009 z 2. júna 2009 a sp. zn. 3 Sžp 20/2009 zo 17. septembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti L. vedené Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. II. ÚS 163/2010, sp. zn. II. ÚS 164/2010, sp. zn. II. ÚS 165/2010, sp. zn. II. ÚS 166/2010 a sp. zn. II. ÚS 167/2010 prijíma na ďalšie konanie a súčasne ich spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. II. ÚS 163/2010.

2. Konanie o sťažnostiach L. vedené pod sp. zn. II. ÚS 163/2010 prerušuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. septembra 2009 doručená sťažnosť L., T. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom ochrany svojho práva pred súdnymi orgánmi zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Sžp 31/2009 z 2. júna 2009. Sťažnosť bola na ústavnom súde vedená pod sp. zn. Rvp 1654/09.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal priznania postavenia účastníka konania vo veci žiadosti S., Č., o povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha – medveďa hnedého. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany prírody (ďalej len „ministerstvo“) rozhodnutím sp. zn. 3485/2008-2.1/KD z 22. apríla 2008 sťažovateľovi nepriznalo postavenie účastníka konania vo veci. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ rozklad, o ktorom rozhodol minister životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) rozhodnutím sp. zn. 99/2008-rozkl. z 26. júna 2008 tak, že rozklad sťažovateľa zamietol a potvrdil napadnuté rozhodnutie ministerstva.

Následne sa sťažovateľ žalobou podanou Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia ministra, ako aj rozhodnutia ministerstva ako prvostupňového správneho orgánu, pričom sa domáhal zrušenia týchto rozhodnutí a vrátenia im veci na ďalšie konanie. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 S 110/2008 z 9. januára 2009 žalobu sťažovateľa zamietol. Proti tomuto rozsudku sa sťažovateľ v zákonnej lehote odvolal. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Sžp 31/2009 z 2. júna 2009 potvrdil rozsudok krajského súdu a sťažovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Podľa sťažovateľa najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Sžp 31/2009 z 2. júna 2009, ako aj postupom, ktorý mu predchádzal, porušil jeho základné právo zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že v tejto veci postupoval a rozhodol najvyšší súd odlišne ako v inej jeho identickej veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Sžp 41/2009, konanie o ktorej bolo 22. júna 2009 najvyšším súdom prerušené z dôvodu podania návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (ďalej aj „súdny dvor“) na posúdenie predbežných otázok nevyhnutných na rozhodnutie veci.

2. Ústavnému súdu bola 25. septembra 2009 doručená ďalšia sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom ochrany svojho práva pred súdnymi orgánmi zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžp 7/2009 z 2. júna 2009. Sťažnosť bola na ústavnom súde vedená pod sp. zn. Rvp 1686/09.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal priznania postavenia účastníka konania vo veci žiadosti S., G., o povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha – medveďa hnedého. Ministerstvo rozhodnutím sp. zn. 3518/2008-2.1/KD z 21. apríla 2008 sťažovateľovi nepriznalo postavenie účastníka konania vo veci. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ rozklad, o ktorom rozhodol minister rozhodnutím sp. zn. 72/2008-rozkl. z 26. júna 2008 tak, že rozklad sťažovateľa zamietol a potvrdil napadnuté rozhodnutie ministerstva.

Následne sa sťažovateľ žalobou podanou krajskému súdu domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia ministra, ako aj rozhodnutia ministerstva ako prvostupňového správneho orgánu, pričom sa domáhal zrušenia týchto rozhodnutí a vrátenia im veci na ďalšie konanie. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 S 150/2008 z 13. januára 2009 žalobu sťažovateľa zamietol. Proti tomuto rozsudku sa sťažovateľ v zákonnej lehote odvolal.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Sžp 7/2009 z 2. júna 2009 potvrdil rozsudok krajského súdu a sťažovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Podľa sťažovateľa najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Sžp 7/2009 z 2. júna 2009, ako aj postupom, ktorý mu predchádzal, porušil jeho základné právo zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že v tejto veci postupoval a rozhodol najvyšší súd odlišne ako v inej jeho identickej veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Sžp 41/2009, konanie o ktorej bolo 22. júna 2009 najvyšším súdom prerušené z dôvodu podania návrhu súdnemu dvoru na posúdenie predbežných otázok nevyhnutných na rozhodnutie veci.

3. Ústavnému súdu bola 30. septembra 2009 doručená ďalšia sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom ochrany svojho práva pred súdnymi orgánmi zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžp 21/2009 z 2. júna 2009. Sťažnosť bola na ústavnom súde vedená pod sp. zn. Rvp 1719/09.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal priznania postavenia účastníka konania vo veci žiadosti P. S. o povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha – medveďa hnedého. Ministerstvo rozhodnutím sp. zn. 3538/2008-2.1/KD z 22. apríla 2008 sťažovateľovi nepriznalo postavenie účastníka konania vo veci. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ rozklad, o ktorom rozhodol minister rozhodnutím sp. zn. 74/2008-rozkl. z 26. júna 2008 tak, že rozklad sťažovateľa zamietol a potvrdil napadnuté rozhodnutie ministerstva.

Následne sa sťažovateľ žalobou podanou krajskému súdu domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia ministra, ako aj rozhodnutia ministerstva ako prvostupňového správneho orgánu, pričom sa domáhal zrušenia týchto rozhodnutí a vrátenia im veci na ďalšie konanie. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 S 158/2008 z 10. decembra 2008 žalobu sťažovateľa zamietol. Proti tomuto rozsudku sa sťažovateľ v zákonnej lehote odvolal.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Sžp 21/2009 z 2. júna 2009 potvrdil rozsudok krajského súdu a sťažovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Podľa sťažovateľa najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Sžp 21/2009 z 2. júna 2009, ako aj postupom, ktorý mu predchádzal, porušil jeho základné právo zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že v tejto veci postupoval a rozhodol najvyšší súd odlišne ako v inej jeho identickej veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Sžp 41/2009, konanie o ktorej bolo 22. júna 2009 najvyšším súdom prerušené z dôvodu podania návrhu súdnemu dvoru na posúdenie predbežných otázok nevyhnutných na rozhodnutie veci.

4. Ústavnému súdu bola 30. septembra 2009 doručená ďalšia sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom ochrany svojho práva pred súdnymi orgánmi zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžp 34/2009 z 2. júna 2009. Sťažnosť bola na ústavnom súde vedená pod sp. zn. Rvp 1728/09.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal priznania postavenia účastníka konania vo veci žiadosti spoločnosti S., a. s., L., o povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha – medveďa hnedého. Ministerstvo rozhodnutím sp. zn. 4795/2008-2.1/KD z 2. júna 2008 sťažovateľovi nepriznalo postavenie účastníka konania vo veci. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ rozklad, o ktorom rozhodol minister rozhodnutím sp. zn. 118/2008-rozkl. z 9. júla 2008 tak, že rozklad sťažovateľa zamietol a potvrdil napadnuté rozhodnutie ministerstva.

Následne sa sťažovateľ žalobou podanou krajskému súdu domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia ministra, ako aj rozhodnutia ministerstva ako prvostupňového správneho orgánu, pričom sa domáhal zrušenia týchto rozhodnutí a vrátenia im veci na ďalšie konanie. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 S 168/2008 z 10. decembra 2008 žalobu sťažovateľa zamietol. Proti tomuto rozsudku sa sťažovateľ v zákonnej lehote odvolal.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Sžp 34/2009 z 2. júna 2009 potvrdil rozsudok krajského súdu a sťažovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Podľa sťažovateľa najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Sžp 34/2009 z 2. júna 2009, ako aj postupom, ktorý mu predchádzal, porušil jeho základné právo zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že v tejto veci postupoval a rozhodol najvyšší súd odlišne ako v inej jeho identickej veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Sžp 41/2009, konanie o ktorej bolo 22. júna 2009 najvyšším súdom prerušené z dôvodu podania návrhu súdnemu dvoru na posúdenie predbežných otázok nevyhnutných na rozhodnutie veci.

5. Ústavnému súdu bola 15. októbra 2009 doručená ďalšia sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom ochrany svojho práva pred súdnymi orgánmi zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžp 20/2009 zo 17. septembra 2009. Sťažnosť bola na ústavnom súde vedená pod sp. zn. Rvp 1832/09.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal priznania postavenia účastníka konania vo veci žiadosti S., Č., o povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha – medveďa hnedého. Ministerstvo rozhodnutím sp. zn. 3550/2008-2.1/KD z 21. apríla 2008 sťažovateľovi nepriznalo postavenie účastníka konania vo veci. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ rozklad, o ktorom rozhodol minister rozhodnutím sp. zn. 12/2008-rozkl. z 26. júna 2008 tak, že rozklad sťažovateľa zamietol a potvrdil napadnuté rozhodnutie ministerstva.

Následne sa sťažovateľ žalobou podanou krajskému súdu domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia ministra, ako aj rozhodnutia ministerstva ako prvostupňového správneho orgánu, pričom sa domáhal zrušenia týchto rozhodnutí a vrátenia im veci na ďalšie konanie. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 S 167/2008 z 10. decembra 2008 žalobu sťažovateľa zamietol. Proti tomuto rozsudku sa sťažovateľ v zákonnej lehote odvolal.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Sžp 20/2009 zo 17. septembra 2009 potvrdil rozsudok krajského súdu a sťažovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Podľa sťažovateľa najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Sžp 20/2009 zo 17. septembra 2009, ako aj postupom, ktorý mu predchádzal, porušil jeho základné právo zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že v tejto veci postupoval a rozhodol najvyšší súd odlišne ako v inej jeho identickej veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Sžp 41/2009, konanie o ktorej bolo 22. júna 2009 najvyšším súdom prerušené z dôvodu podania návrhu súdnemu dvoru na posúdenie predbežných otázok nevyhnutných na rozhodnutie veci.

Sťažovateľ v súvislosti s konaním o všetkých piatich už uvedených sťažnostiach totožnými podaniami doručenými ústavnému súdu 9. decembra 2009 upozornil na skutočnosť, že najvyšší súd rovnako ako vo veci vedenej pod sp. zn. 5 Sžp 41/2009 postupoval aj v ďalších identických 25 konaniach, ktoré 5. novembra 2009 spojil na spoločné konanie vedené pod sp. zn. 3 Sžp 24/2009 a ktoré následne prerušil až do rozhodnutia súdneho dvora o predbežných otázkach, ktoré mu najvyšší súd predložil vo veci vedenej pod sp. zn. 5 Sžp 41/2009.

Sťažovateľ svoj názor o porušení ním označeného základného práva a práva napadnutými rozsudkami najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžp 31/2009 z 2. júna 2009, sp. zn. 5 Sžp 7/2009 z 2. júna 2009, sp. zn. 5 Sžp 21/2009 z 2. júna 2009, sp. zn. 5 Sžp 34/2009 z 2. júna 2009 a sp. zn. 3 Sžp 20/2009 zo 17. septembra 2009 vo všetkých už uvedených sťažnostiach argumentačne identicky zdôvodnil takto:

«Dňa 29. 6. 2009 bolo právnej zástupkyňi sťažovateľa doručené uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v právnej veci druhovo totožnej s právnou vecou, v ktorej vydaný rozsudok Najvyššieho súdu je predmetom tejto sťažnosti. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Sžp 41/2009 zo dňa 22. 6. 2009 prerušilo konanie o odvolaní žalobcu (sťažovateľa) proti rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 3 S 166/2008-74 zo dňa 20.1.2009, ktorým tento súd zamietol žalobu žalobcu (sťažovateľa), ktorým sa domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného – Ministerstva životného prostredia,

ktorým žalovaný rozhodol o nepriznaní postavenia účastníka správneho konania žalobcovi – sťažovateľovi v konaní vedenom podľa zákona o ochrane prírody a krajiny.

Najvyšší súd SR predložil citovaným rozhodnutím vec Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na rozhodnutie o predbežných otázkach...

Z uvedeného vyplýva, že Najvyšší súd SR postupoval vo veci, ktorá je predmetom tejto sťažnosti, zásadne odlišne ako v inej druhovo identickej veci. Z rozhodnutia o predložení veci Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev zo dňa 20.1.2009 vyplýva, že Najvyšší súd SR postupoval podľa článku 234 poslednej vety (Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, pozn.), teda že otázku týkajúcu sa výkladu komunitárneho práva musel predložiť Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev, keďže proti jeho rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (v tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na výraz „bol nútený konať“ v odôvodnení citovaného rozhodnutia o prerušení konania). V tejto súvislosti sťažovateľ dáva za pravdu Najvyššiemu súdu SR o jeho povinnosti predložiť vec Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev vzhľadom na to, že proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR nie je prípustný opravný prostriedok podľa OSP a Ústavný súd SR nie je druhou opravnou inštanciou v konaní správneho súdnictva. Pokiaľ ide o odôvodnenie odlišného postupu Najvyššieho súdu SR, tak ako na to poukazuje v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, ktorá má byť zdôvodnená údajným naznačovaním komunitárneho rozmeru posudzovanej veci v neskorších odvolaniach sťažovateľa, táto skutočnosť je v rozpore s obsahom odvolaní sťažovateľa vo veci sp. zn. 5 Sžp 6/2009 a 5 Sžp 41/2009. Sťažovateľ predkladá v prílohe tohto podania tak odvolanie a podanie, ktorým bolo odvolanie doplnené vo veci, ktorá je predmetom tohto konania, tak odvolanie a podanie, ktorým bolo doplnené vo veci 5 Sžp 41/2009. Z obsahu týchto podaní sťažovateľa je zrejmé, že tieto sú s výnimkou spisových značiek a dátumov identické. Postup sťažovateľa v odvolacom konaní teda nebol dôvodom na zásadne odlišný postup Najvyššieho súdu SR v dvoch druhovo identických konaniach, v ktorých je sťažovateľ účastníkom konania. Postup Najvyššieho súdu SR, ktorý predchádzal vydaniu rozhodnutia napadnutého touto sťažnosťou a vydanie tohto rozhodnutia je v rozpore s článkom, teda s právom sťažovateľa zakotvenom v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ktoré zaručuje každému konať pred súdom zákonom stanoveným spôsobom, ak Najvyšší súd SR sa cítil byť viazaný povinnosťou predložiť vo veci 5 Sžp Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev, potom ak takýmto spôsobom nepostupoval aj vo veci, ktorá je

predmetom tohto konania, nepostupoval zákonným spôsobom, tak ako mu to ukladá čl. 2 ods. 2 ústavy SR v spojení s čl. 234 zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.»

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd uznesením prijal jeho sťažnosti (vedené pod sp. zn. Rvp 1654/09, sp. zn. Rvp 1686/09, sp. zn. Rvp 1719/09, sp. zn. Rvp 1728/09 a sp. zn. Rvp 1832/09) na ďalšie konanie a aby vo veci samej nálezom vyslovil, že postupom a rozsudkami najvyššieho súdu v označených konaniach došlo k porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby zrušil tieto rozsudky, vrátil najvyššiemu súdu tieto veci na ďalšie konanie a zakázal mu pokračovať v porušovaní jeho práv. Sťažovateľ vo všetkých uvedených konaniach žiada tiež úhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Kľúčovou (a v podstate jedinou) námietkou, ktorú sťažovateľ uviedol vo svojich sťažnostiach, je, že odlišným rozhodnutím najvyššieho súdu v skutkovo a právne obdobných veciach došlo k porušeniu princípu právnej istoty, a tým aj k porušeniu jeho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru (sťažovateľ má na mysli uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžp 41/2009 z 22. júna 2009, pozn.).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre už zdôraznil (IV. ÚS 206/08), že „Súčasťou takého právneho základu však po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je aj výklad práva spoločenstva podľa čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva Súdnym dvorom ES v konaní o prejudiciálnej otázke. V takom prípade je však výklad práva spoločenstva v rozsudku Súdneho dvora ES súčasťou právneho základu rozhodovania vo veci samej.“. V tom istom rozhodnutí ústavný súd zároveň upozornil, že „Ak taký súd, ktorý je súdom, proti ktorého rozhodnutiu už niet žiadneho opravného prostriedku, nepredloží prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru ES, hoci tak urobiť mal, otvára sa otázka ústavnosti jeho postupu so zreteľom na čl. 46 ods. 1 a 4 a čl. 48 ods. 1 ústavy, pričom treba pripomenúť aj jeho povinnosť podľa § 1 v spojení s § 109 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Nepredloženie veci Súdnemu dvoru ES v prípadoch, keď je príslušný súd povinný tak urobiť, môže znamenať odňatie zákonnému sudcovi aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v zmysle ktorého má každý právo na to, aby jeho vec bola prejednaná súdom zriadeným na základe zákona.“.

Ústavný súd vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 206/08 tiež uviedol, že „Účelom a podstatou konania o prejudiciálnej otázke je podľa stabilizovanej judikatúry Súdneho dvora ES spolupráca vnútroštátneho súdu so Súdny dvorom ES pri výklade komunitárneho práva. Konanie podľa čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva je založené na del'be úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom Európskych spoločenstiev. Je vecou len vnútroštátneho súdu, pred ktorým začal spor a ktorý nesie zodpovednosť za súdne rozhodnutie, posúdiť so zreteľom na konkrétne okolnosti veci nevyhnutnosť rozsudku o prejudiciálnej otázke pre vydanie rozsudku vo veci samej, ako aj relevantnosť otázok, ktoré položí Súdny dvor Európskych spoločenstiev. V dôsledku toho je Súdny dvor Európskych spoločenstiev v zásade povinný rozhodnúť, pokiaľ sa položené otázky týkajú výkladu práva spoločenstva (napríklad rozsudok z 11. júla 2006, Chacón Navas, C 13/05, bod 32 a tam citovaná judikatúra).“.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd tiež pripomenul, že „ak vnútroštátny sudca nepredloží prejudiciálnu otázku komunitárnemu sudcovi v konkrétnej veci, kde to bola jeho povinnosť, nielen možnosť tak urobiť, potom v takom prípade to môže za istých okolností zakladať zodpovednosť členského štátu za porušenie komunitárneho práva postupom a rozhodovaním vnútroštátneho súdu (pozri napríklad rozsudok z 30. septembra 2003 vo veci Kobler proti Rakúskej republike, C-224/01)“.

V sťažnosťami napadnutých rozsudkoch najvyšší súd dospel k záveru, že sťažovateľovi neprislúcha postavenie účastníka príslušných správnych konaní na základe interpretácie čl. 9 Aarhuského dohovoru, ktorý tvorí súčasť komunitárneho práva. Ústavný súd v tejto súvislosti považoval za vhodné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Z uvedeného vyplýva, že jednoznačný záver o tom, či vo veciach sťažovateľa najvyšší súd konal v súlade s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, je podmienený tým, či v týchto veciach najvyšší súd ústavne konformným spôsobom interpretoval čl. 9 Aarhuského dohovoru. Podľa názoru ústavného súdu odpoveď na túto otázku nie je možné

formulovať v rámci predbežného prerokovania sťažností sťažovateľa, ale až po ich prijatí na ďalšie konanie.

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku alebo Trestného poriadku.

Podľa § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

V danom prípade sa sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 1654/09, sp. zn. Rvp 1686/09, sp. zn. Rvp 1719/09, sp. zn. Rvp 1728/09 a sp. zn. Rvp 1832/09 týkajú tých istých účastníkov konania (sťažovateľ a najvyšší súd), pričom navyše sú takmer identické z hľadiska právnej argumentácie použitej v nich sťažovateľom, ako aj z hľadiska právneho problému, ku ktorému bude potrebné zo strany ústavného súdu prijať meritórny záver.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažností rozhodol podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde o prijatí týchto sťažností na ďalšie konanie a zároveň tiež o ich spojení na spoločné konanie podľa § 112 ods. 1 OSP v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

III.

Podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy [čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (Ú. v. ES C 325, 24.12.2002), pozn.].

Podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Vo veciach sťažností sťažovateľa je ústavný súd z hľadiska vnútroštátneho práva súdom, proti ktorého rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok (čl. 133 ústavy), čo vytvára možnosť na to, aby podľa § 109 ods. 1 písm. c) v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde prerušil konanie o týchto sťažnostiach a požiadal súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke vo veci interpretácie čl. 9 Aarhuského dohovoru. Takýto postup by ale bol nadbytočný, keďže tak už urobil najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžp 41/2009.

Za daných okolností považoval ústavný súd za vhodné uplatniť postup podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde, a preto prerušil konanie o sťažnostiach sťažovateľa až do okamihu zaslania relevantného rozhodnutia súdneho dvora najvyššiemu súdu v konaní vedenom týmto súdom pod sp. zn. 5 Sžp 41/2009, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2010